

Община Аксаково

Весела Величкова, водещ финансов анализатор
v.velichkova@bcra-bg.com

Калина Димитрова, финансов анализатор
k.dimitrova@bcra-bg.com

Радостина Стаменова, финансов анализатор
stamenova@bcra-bg.com

Кредитен рейтинг на община Аксаково	Първоначален рейтинг	Актуализация	Актуализация	Преглед
Дата на Рейтингов комитет	04.02.2015	25.02.2016	16.03.2017	29.03.2018
Дата на публикуване	06.02.2015	26.02.2016	17.03.2017	30.03.2018
Дългосрочен рейтинг:	BB+	BBB-	BBB-	BBB-
Перспектива:	Стабилна	Стабилна	Стабилна	Стабилна
Краткосрочен рейтинг:	B	A-3	A-3	A-3
Дългосрочен рейтинг по национална скала:	A- (BG)	A (BG)	A (BG)	A (BG)
Перспектива:	Стабилна	Стабилна	Стабилна	Стабилна
Краткосрочен рейтинг по национална скала:	A-1 (BG)	A-1 (BG)	A-1 (BG)	A-1 (BG)

„БАКР - Агенция за кредитен рейтинг“ (БАКР) е третата пълноправна рейтингова агенция в ЕС, регистрирана съгласно Регламент № 1060/2009 на Европейския Парламент и на Съвета на Европа. Присъдените от БАКР кредитни рейтинги важат в целия ЕС и са изцяло равнопоставени с тези на останалите признати от Европейския орган за ценни книжа и пазари агенции, без териториални или други ограничения.

„БАКР – Агенция за кредитен рейтинг“ (БАКР) запазва присъдените на община Аксаково рейтинги:

- Дългосрочен кредитен рейтинг **BBB-**, перспектива: **стабилна**, краткосрочен кредитен рейтинг **A-3**;
- Дългосрочен рейтинг по национална скала **A (BG)**, перспектива: **стабилна**, краткосрочен рейтинг по национална скала **A-1(BG)**.

Използвана е официално приетата от БАКР методология за присъждане на кредитен рейтинг на община (http://www.bcra-bg.com/files/file_318.pdf).

За изработването на кредитния доклад и присъждането на кредитен рейтинг е използвана информация от оценяваната община, Министерство на финансите, Национален Статистически Институт, Агенция по заетостта, база данни на БАКР, консултанти и други източници на публична информация.

През 2016г. ръстът на българската икономика се ускорява, като от 3.6% през 2015г. достига 3.9% през 2016г. През първата половина на 2017г. икономиката на страната нараства с 3.7% спрямо същия период на 2016г.

Затвърждава се започналата след 2013г. тенденция на нарастване в резервните активи на БНБ, което е солиден буфер за гарантиране на стабилността на валутния борд.

През 2016г. потокът на преките чуждестранни инвестиции се понижава до 1.4%, достигайки най-ниската стойност за последните 5 години. Предварителните данни отчитат, че спадът в инвестиционните потоци продължава и през първото полугодие на 2017г.

Данните за трудовия пазар през първото полугодие на 2017г. отбелязват рекордно високи показатели за икономическата активност и заетостта на населението. Възходящ остава и трендът при доходите от труд. Коефициентът на

безработица достига до пред-кризисните си нива (6-7%).

От юни 2017г. общото средногодишно изменение на цените регистрира нарастващи положителни стойности и достига 0.6% към края на септември.

Салдото по държавния бюджет отчита подобрение. Дефицитът в размер на 2.3% от БВП през 2015г. се свива до 1.2% от БВП към края на 2016г. (заложен размер от 1.9% в ЗДБРБ).

Бюджетният баланс по КФП, заложен в проектобюджета за 2018г., е дефицит в размер на 1.0% от БВП. Правителството заявява намерение за продължаване на политиката за постепенна консолидация и достигане на балансиран бюджет през 2020г. През прогнозния период не са предвидени значими изменения в данъчната политика.

Нивото на държавния дълг (27.4% от БВП в края на 2016г., 23.6% от прогнозния БВП към края на септември 2017г.) продължава да бъде положителен фактор за България. Министерство на финансите е заложило очакване за понижение на държавния дълг до 22.3% от БВП към края на 2018г. и достигане на 20.0% към края на 2020г.

За периода на актуализация банковата система на страната остава стабилна, като се характеризира със:

- Запазване на значителния дял на чуждестранния капитал в общия капитал на банковата система;

- Продължаващо нарастване на активите в банковата система през последните 2 приключени години, както и през първата половина на 2017г.;

- Запазена възходяща тенденция на печалбата в банковата система, наблюдавана и през предходните 3 години. Към средата на 2017г. отчетената от банките печалба отбелязва значително движение надолу спрямо година по-рано (спад от 14.6% в номинално изражение спрямо значителен ръст от 53.7% към Q2 2016г.), като следва да се има предвид, че посоченото не се дължи на негативни тенденции по отношение на генерираните от банките приходи и/или разходи, а е в резултат на обстоятелството, че през първата половина на 2016г. значителна част от реализираните приходи са били с еднократен характер (добавени са над 150 млн.лв. в резултат на приключването на сделката за Visa Europe);

- През 2016г. и първата половина на 2017г. се запазва тенденцията на нарастване на

привлечените средства под формата на депозити (без кредитни институции);

- След забавяне на спада в кредитирането през 2015г., през 2016г. вече се отбелязва слабо положително изменение в размера на отпуснатите към нефинансовия сектор кредити и аванси (0.6% на годишна база), а през първата половина на 2017г. регистрираният растеж се ускорява до 3.4% спрямо съпоставимия период на 2016г. Министерство на финансите предвижда този процес да продължи и през периода 2017-2020г.;

- Необслужваните кредити намаляват до 12.9% от брутния кредитен портфейл към края на 2016г. (14.5% към 2015г.). Продължаващо подобрение в качеството на портфейла се наблюдава и през първото полугодие на 2017г. (с близо 2 п.п. в сравнение с година по-рано), като степента на необслужваните експозиции остава относително висока – 12.1% от брутния кредитен портфейл;

- Продължават да се отчитат високи нива на ликвидност и капиталова адекватност.

За благоприятното състояние на банковия сектор свидетелстват и резултатите от направените през 2016г. преглед на качеството на активите и стрес тестове за устойчивост на банките в България (обявени през август 2016г.), показващи, че банковият сектор е стабилен, добре капитализиран и публична подкрепа на банки с държавен ресурс не се налага.

Размерът на собствените приходи на общините в страната нараства за шеста поредна година през 2016г., като за този период кумулативният ръст е 40.2%, а само за последната година – 9.5%, при 4.0% за предходната година. Запазва се възходящата тенденция, очертана при приходите от местни данъци и такси, като темповете им са съответно 15.7% и 5.4% и превишават отчетените за предходната година (5.2% и 2.2%). Нарастват и доходите от собственост – 4.6%, при 6.8% за 2015г.

След две поредни години на значителни ръстове (21.0% за 2013г. и 20.8% за 2014г.), през 2015г. се наблюдава спад от 2.0% в приходите от продажба на общинска собственост, а през 2016г. понижението е 19.4%. Това обаче не представлява негативен фактор с оглед еднократния характер на този приходоизточник.

След ръст от 15.3% за 2014г., през следващата година нивото на разходите за местни дейности и

дофинансиране на държавните остава почти непроменено (ръст под 1%). С най-голям дял в структурата им (47.6%) се запазват разходите за издръжка, които бележат увеличение от 4.8% на годишна база. През 2016г. разходите за местни дейности и дофинансиране се понижават с 9.3%.

След две поредни години на свиване на просрочените задължения на общините, през 2015г. отново се наблюдава тяхното нарастване (19.2% на годишна база) и размерът им достига 189.9 млн.лв. (159.3 млн.лв. в края на 2014г.). Към края на 2016г. просрочените задължения слабо намаляват до 184.4 млн.лв.

Към края на 2017г. просрочените задължения по бюджетите на общините са 146.1% млн.лв. Те са формирани от 143 общини (53% от общия брой общини). Над 46% - или 122 общини от всички – завършват четвъртото тримесечие на 2017г. без просрочени задължения в бюджета. Намаление на просрочените задължения отчитат 34% (89 общини), като общият размер на намалението на просрочията спрямо края на 2016г. е 51.2 млн.лв. За същия период 24% от общините (78 общини) увеличават просрочените си задължения в рамките на една година общо с 12.9 млн.лв.

През 2016г. община Аксаково продължава да се характеризира с положително изменение на населението (0.3%), макар и по-малко от предходната година, за разлика от средното за страната, за която изменението е отрицателно (-0.6%). Гъстотата на населението в общината се запазва по-ниска спрямо средната за страната (с 31.0% за 2016г.).

Делът на трудоспособното население в общината се запазва много близък до средното за страната. Положителен фактор представлява по-високият дял на подтрудоспособното население в Аксаково спрямо средното за България.

След значителния ръст през 2015г., през следващата 2016 година произведената продукция от предприятията в община Аксаково бележи спад от 1.4%. Водещ отрасъл с дял 67.8% се запазва преработващата промишленост. През периода инвестициите в ДМА на предприятията в общината продължават да се свиват, макар и с по-слаб темп (8.7%). Понижението е по линия най-вече на сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ (спад 67.7%). Преработващата промишленост и по този показател е водещ отрасъл (с дял

58.3%), който обаче се характеризира с чувствителен ръст (118.0% на годишна база).

През 2017г. община Аксаково отчита положителен резултат от оперативна дейност в размер на 236 хил.лв., което представлява 4.1% от собствените приходи за същия период. Този резултат е с 88.0% по-малък спрямо реализирания през предходната година. Резултатът от инвестиционна дейност е също положителен, вследствие на което общината отчита и положителен нетен паричен поток (2 814 хил.лв.).

През 2017г. приходите за местни дейности на община Аксаково нарастват значително – с 40.0%, по линия както на собствените приходи (ръст 22.9%), така и на субсидиите и трансферите (ръст 70.4%). Повишението при данъчните приходи възлиза на 13.5%. В най-голяма степен то се дължи на водещото перо – данъка върху недвижимите имоти, където се наблюдава увеличение от 32.1%.

Неданъчните приходи на община Аксаково нарастват с 30.8% на годишна база, а основно перо се запазват таксите с дял 69.2% от неданъчните приходи. Постъпленията от такси се характеризират със съществен ръст от 32.1%, което представлява положителен фактор. Приходите от продажба на имущество отчитат съществен ръст от 63.4% на годишна база по линия както на продажбата на нематериални дълготрайни активи (многократно повишение), така и на продажбата на земя (67.7%), докато при дълготрайните материални активи е налице намаление от 25.3%. Към края на 2017г. община Аксаково отчита просрочени задължения в размер на 9.6 хил.лв., което представлява съществено подобрение спрямо периода преди година, когато са отчетени 353.5 хил.лв.

През 2017г. община Аксаково отчита значителен ръст на разходите за местни дейности и дофинансиране на държавните дейности – 23.5%, при 3.2% за 2016г. и 11.9% за 2015г. Нарастването е основно по линия на разходите за благоустрояване, които се увеличават с 57.9% на годишна база. Вследствие на тази динамика нараства и делът на разходите за благоустрояване, достигайки 57.5% (при 45.0% за 2016г.) за сметка на почти

всички останали функции. Втори по значимост през 2017г. са разходите за общи държавни служби, чийто дял намалява със 7.4 п.п. до 18.4%.

През 2017г. текущите разходи за благоустрояване нарастват за втора поредна година, като отчетеният годишен ръст е 51.7%, а делът на тези разходи е 54.0%. С най-голяма тежест (63.9%) са разходите за чистотата, които нарастват с над 150% спрямо предходната година и възлизат на 2 009 хил.лв. Увеличението е свързано с регионалното депо за отпадъци на територията на общината и изпълняван от община Варна (която е ползвател на депото) мащабен инфраструктурен проект, и като следствие от него почистване на терена и ръст на депонираните отпадъци. Следващи по значимост са текущите разходи за изграждане, ремонт и поддръжка на уличната мрежа (дял 16.0%), при които обаче е налице спад от 27.1%.

Капиталовите разходи по функцията се повишават за трета поредна година, като отчетеният годишен ръст е 79.0%, а кумулативният за този период – над 350%. Основната част от тях (64.7%) са разходвани за управление на дейностите по отпадъците. 641 хил.лв. от тях са насочени за рекултивация на регионалното депо за неопасни отпадъци на общините Варна и Аксаково и нарушени терени с твърди битови отпадъци в землището на с. Вълген на територията на общината.

Сравнителният анализ, изготвен от БАКР, съпоставя основни финансови показатели на община Аксаково (изчислени на глава от населението) със средните за страната, както и с група общини със сходен брой население. По отношение на общите приходи и приходите за местни дейности общината се позиционира около или малко под средните за двете групи. Същото важи и за капиталовите разходи. По отношение на собствените приходи Аксаково заема благоприятна позиция. Структурата на собствените приходи се характеризира с висок дял на местните данъци и такси в сравнителен план, което представлява положителен фактор.

Кмет на община Аксаково през анализирания период е инж. Атанас Стоилов (ПП ГЕРБ),

избран на последните местни избори през есента на 2015г. Общинският съвет се запазва 17-членен. Зам.-кметове продължават да са Руска Илиева и инж. Красимира Дянова. Постигнатата събираемост при данък недвижими имоти през 2017г. е 67.1%, а при такса битови отпадъци - 68.0%.

БАКР изготвя финансова прогноза на общината за периода 2018-2020г. Получените резултати показват, че при развитие, сходно с прогнозираното, община Аксаково ще реализира положителен оперативен резултат през целия прогнозен период. Свободният паричен поток е също положителен.

Доколкото рейтингът на община Аксаково е ограничен от рейтинга на България, благоприятно влияние върху него би могло да окаже стабилно нарастване на собствените приходи и ръст на дяловете на данъчните приходи и приходите от такси, повишаване на събираемостта на основните приходни пера, реализацията на ключови инфраструктурни проекти.

До понижение на рейтинга може да доведе ръст на просрочените задължения, влошаване на структурата на приходите за местни дейности, формиране на отрицателен оперативен резултат.

Основни финансови показатели в лева

(лева)	2017	2016	2015
Приходи за местни дейности, в т.ч.	10 168 709	7 262 670	2 543 421
Собствени приходи	5 710 568	4 646 839	4 260 408
- данъчни приходи	2 404 954	2 119 548	1 816 121
- неданъчни приходи	3 305 614	2 750 584	2 555 293
Субсидии и трансфери за местни дейности	4 456 141	2 615 831	-1 716 987
Капиталови разходи с бюджетни средства	1 534 967	1 303 369	1 231 138
Оперативен резултат	236 302	1 972 387	268 047
Оперативен резултат преди лихви	276 685	2 038 072	328 974
Резултат от инвестиционна дейност	2 577 859	-663 252	-3 484 174
Дефицит/излишък за местни дейности	2 814 161	1 309 135	-3 216 127

	<p>КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ Община Аксаково Дългосрочен/ краткосрочен рейтинг: BBB-/A-3 (перспектива: стабилна) Национален рейтинг: A (BG)/ A-1 (BG) (перспектива: стабилна) Март 2018г.</p>
<p>Евлоги Георгиев 95, ет. 1 гр. София 1142</p>	<p>тел.:(+359-2) 987 6363 www.bcra-bg.com</p>

Резюме на протокола от Рейтинговия комитет:

Членовете на Рейтинговия комитет разгледаха доклада за кредитен рейтинг на община Аксаково и обсъдиха редица фактори, които го определят. Беше обърнато внимание на демографските характеристики на общината, постигнатите резултати от предприятията в общината. Беше подчертано чувствителното свиване на просрочените задължения, положителния оперативен резултат, ръста на данъчните приходи, финансирането на капиталовите разходи, както и резултатите от разписаната прогноза за тригодишен период.

Предвид специфичния рисков профил на общината, както и състоянието на общата законова регулация на общините в България, базовият рейтинг беше определен на ниво BBB-. Дългосрочният рейтинг по националната скала A (BG) и краткосрочният A-1 (BG) бяха присъдени въз основа на позиционирането на рейтинговете характеристики на общината в сравнителен план спрямо другите общини в България.